

І.Б. Чернікова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

І.С. Коробкіна, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

М.В. Кириленко, студ. (*ХДУХТ, Харків*)

РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В ОБЛІКОВОМУ АСПЕКТІ

Сучасні світові тенденції свідчать про тісну взаємодію реінжинірингу з інформаційними технологіями, що у вік Інтернету і комп'ютеризації є симбіозом: без реінжинірингу інформаційні технології майже не приносять результатів, а без інформаційних технологій реінжиніринг майже неможливий.

Термін «реінжиніринг бізнес-процесів» (від англ. Business process reengineering, BPR), родоначальником якого з 1990 року вважається Майкл Хаммер, застосовується за необхідності радикальних змін, що передбачає створення цілком нових, ефективніших бізнес-процесів на підприємстві шляхом моделювання, аналізу і перепроєктування без урахування їх старої організації [2, с. 107]. М. Хаммер розглядає BPR як революцію в бізнесі, котра знаменує відхід від базових принципів побудови підприємств і перетворює конструювання бізнесу на інженерну діяльність, що дозволяє не просто залишитися конкурентоспроможним, але й забезпечити довгострокові перспективи розвитку і зростання за умов невизначеності. Можливість такої революції обумовлена, орієнтацією реінжинірингу не на функції, а на процеси, де фахівці в області інформаційних технологій починають грати провідну роль в конструюванні проактивної стратегії розвитку [1, с.266].

Пропонуємо виділяти в структурі програмованого менеджменту залежно від впровадження наступні типи реінжинірингу:

- впровадження стандартних бізнес-процесів і створення під них інфраструктури ринкових суб'єктів господарювання;
- проведення реінжинірингу бізнес-процесів з подальшим впровадженням системи;
- проведення BPR як самостійного проекту, виходячи із концептуальних вимог впровадження проекту;
- впровадження BPR і системи одночасно, із взаємним впливом один на одного.

Отже, реінжиніринг являє перебудову на новітній технологічній основі організації виробництва, управління і системи бухгалтерського

обліку та передбачає реконструкцію всіх без винятку елементів бізнесу, і передусім, системи бухгалтерського обліку.

В ході науково-практичного дослідження виявлено, що необхідність проведення облікового реінжинірингу економічних суб'єктів зумовлена низкою проблем, тенденцій та особливостей функціонування суб'єктів різних галузей економіки. До головних проблем за умов кризових явищ в економіці доцільно віднести наявність: релевантних витрат і доходів; нових інформаційних потреб системи управління (запитів користувачів); відповідного кадрового забезпечення (спеціалістів з управлінського і податкового обліку); «чорної» бухгалтерії; тощо.

Внаслідок, говорячи про реінжиніринг, з одного боку, розділяємо єдину діяльність економічного суб'єкта на визначені частини (бізнес-процеси), а з другого, потім з'єднуємо їх в нове ціле, яке і забезпечує кардинальне, докорінне покращення ситуації.

У зв'язку з тим, що облік вважається універсальною мовою бізнесу, він є основою розвитку нової інформаційної економічної системи, головний лозунг якої гласить: «Хто володіє інформацією – той управляє світом», тому реінжиніринг бізнес-процесів автоматично включає і реінжиніринг облікової системи [3, с. 5].

Визначено, що особливе місце в обліковій системі при реалізації принципів реінжинірингу відводиться формуванню обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень. Облікові показники, відображені в звітній інформації, мають бути пристосовані для передачі та розпізнавання всіма апаратними та технологічними засобами без викривлень і двоякого розуміння. У розрізі методології бухгалтерського обліку передбачається додержання чинних правил із поправкою на новітні, пропоновані науковим середовищем для адаптації до потреб інтересів усіх учасників ринкової економіки.

Обґрунтовано, - процес реінжинірингу, спрямований на удосконалення облікової системи є безперервним, має певні входи (вхідна інформація, заповнення облікових документів тощо) і виходи у вигляді інформаційного продукту, що задовольняє потреби внутрішніх і зовнішніх користувачів інформації.

Узагальнюючи сказане, вважаємо:

- при проектуванні інформаційного простору важливо враховувати, що рівень аналітичності обліку не повинен бути обмеженим. Тому, абсолютно логічним буде накопичення аналітичної інформації в базі даних обліку, як складової частини загальної інформаційної бази, що цілком доцільно в умовах застосування інформаційних систем;

- з метою досягнення успіху доцільно переосмислити бізнес-процеси підприємства за допомогою їх одночасної реорганізації. Пропонуємо розпочинати даний процес з бюджетного планування, обліку витрат і доходів, управління вартісною якістю продукції комерційної діяльності та інших тісно пов'язаних процесів, на основі створення єдиного інформаційного простору та використання електронного документообігу, чому сприятиме проведення реінжинірингу бізнес-процесів на підприємстві;

- для забезпечення повноцінної організації бухгалтерського та податкового обліку в єдиній інформаційній базі багатофункціональних систем ІТ (наприклад ІТ-Enterprise), реінжиніринг повинен проводитися в рамках комплексного реінжинірингу діяльності суб'єкта господарювання, який включає: управління ресурсами, взаємовідносинами з постачальниками та підрядниками, фінансами; бухгалтерський (фінансовий і управлінський) та податковий облік; облік кадрів і розрахунок заробітної плати тощо, що передбачає автоматизацію бізнес-процесів управління персоналом і розрахунок заробітної плати, а також впровадження системи електронного документообігу. Зрозуміло, що за таких обставин реінжиніринг облікової системи повинен включати формування відповідної звітності в спеціальній системі ІТ-Enterprise.

Таким чином, впровадження та удосконалення управлінської інформаційної системи на підприємствах не видається можливим без проведення реінжинірингу бізнес-процесів, що враховує позицію підприємств на ринку, їх цілі та стратегії розвитку у конкурентному просторі мінливих економічних відносин.

Список інформаційних джерел

1. Іпполітова І. Я. Ефективність здійснення реінжинірингу бізнес-процесів на підприємстві. Глобальні та національні проблеми економіки. Вип. 13, 2016. С. 264-270.

2. Подешальська Ю.В. Стратегічний управлінський облік: навч.-метод. посібник для студ. спец. 8.03050901 «О і А» денної та заочної форм навчання; ЗДІА. Запоріжжя : ЗДІА, 2015. 200 с.

3. Череп А.В. Реінжиніринг – філософія управління підприємством харчової промисловості : монографія / А.В. Череп, К.Л. Потопа, О.В. Ткаченко. Київ, 2009. 368 с.